

Uutta osaamista etähoitoon – Jotpa-hanke vahvistaa sote-ammattilaisten taitoja

10.2.2026

Videovälitteinen etähoito on yksi etäpalvelun muoto. Se on digitaalinen palvelu, joka perustuu ihmisten väliseen vuorovaikutukseen, jossa vähintään yksi osapuoli on fyysisesti eri paikassa kuin muut (THL, 2025). Se siirtää hoitosuhteen osittain ruudun ja yhteysjärjestelmien varaan. Tulevina vuosina ikääntyneille suunnattu etäkotihoito ja muut digitaaliset palvelut tulevat lisääntymään merkittävästi. Erilaiset teknologiset ratkaisut ovat jo osa iäkkäiden arkea ja kotihoidon toimintaa, jotka tukevat iäkkäiden kotona asumista, osallisuutta ja palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, mutta kotihoidon etäpalveluissa on kuitenkin vielä kehittämistä (Josefsson & Hammar, 2022). Etähoidon ja muiden digitaalisten palveluiden kasvu lisää osaamis- ja koulutustarvetta ammattilaisille.

Teknologiaosaamista ikääntyneiden kotihoitoon -hanke

Vuoden 2025 lopulla alkoi Teknologiaosaamista ikääntyneiden kotihoitoon -hanke (Metropolia, i.a.), joka on Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) rahoittama. Hankkeen koordinoivana tahona toimii Metropolia ammattikorkeakoulu, ja sen osatoteuttajina ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Vantaan ammattiopisto Varia.

Etähoidon ja digitaalisten palvelujen yleistyminen edellyttää sosiaali- ja terveysalan ammattilaisilta vahvoja

digivalmiuksia sekä taitoja, joilla voidaan tukea ikääntyneiden osallisuutta ja ehkäistä digitaalista syrjäytymistä. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa sote-ammattilaisten valmiuksia etähoidossa ja digitaalisten palvelujen hyödyntämisessä.

Hankkeen aikana tuotettava koulutuskokonaisuus tarjoaa valmiuksia uramuutokseen tai työnkuvan laajentamiseen kohti etähoitoa. Koulutus auttaa ymmärtämään etähoidon erityispiirteitä, lisää asiakaslähtöisyyttä ja vahvistaa valmiuksia käyttää digitaalisia ratkaisuja turvallisesti ja laadukkaasti asiakasta kunnioittaen.

Aloitusseminaari avasi näkökulmia etähoidon osaamiseen

Torstaina 15. tammikuuta vietettiin hankkeen aloitusseminaaria hankkeen teemaan sopien etäyhteyksin. Seminaari sai vaikuttavan alun, kun hankkeen avaussanoissa Seinäjoen ammattikorkeakoulun hanketiimin asiantuntija Hanna Mähönen havainnollisti vuorovaikutuksen ääripäitä. Hän esitti ensin kömpelön ja epäystävällisen tervetulotoivotuksen, ja sen jälkeen lämpimän, aidon kohtaamisen. Tämä pieni demonstraatio teki yleisöön vaikutuksen ja johdatti luontevasti päivän teemaan. Hanketta koordinoivan Metropolia Ammattikorkeakoulun puolesta avaussanat lausui projektipäällikkö Carita Hand. Hän esitteli hankkeessa julkaistavaa koulutuskokonaisuutta ja korosti puheenvuorossaan työn ohessa oppimisen tärkeyttä sekä asennetta, johon kuuluu rohkeus kokeilla uutta. Aloitusseminaarissa kuultiin kaksi erittäin mielenkiintoista puheenvuoroa kohtaamisesta ja etähoidon osaamisesta.

Kohtaaminen etähoidonkin keskiössä

Dosentti ja yliopistotutkija Jari Pirhonen Tampereen yliopistosta tarkasteli esityksessään muistisairaita ihmisiä kohtaamisen ytimessä. Pirhosen puheenvuoro pohjautui tutkimukseen, jossa sairaalapappeja haastateltiin teemahaastatteluin heidän näkemyksistään uskonnollisuudesta hoivakodeissa (Pirhonen & Saarelainen, 2022). Puheenvuorossa ilmeni, miten vaikea muistisairaus voi muuttaa pappien työskentelytapoja, mutta sairaus ei koskaan ole automaattisesti este hengelliseen toimintaan osallistumiselle. Tutkimukseen osallistuneet papit olivat haastatteluissa kuvanneet, miten muistisairaalla säilyy kyky ja herkkyys hengellisille kokemuksille, ja pappi voi rakentaa yhteyden myös sanattomin keinoin.

Pirhonen kuvasi kohtaamisen keskeisiä lähtökohtia muistisairautta sairastavan ihmisen kanssa. Näitä ovat havainnointi ja tilannetietoisuus ja miten vaikeassa muistisairaudessa tunneilmaisut voivat olla vahvoja ja sanat korvautuvat usein symboleilla, eleillä ja kehollisella viestinnällä. Hän korosti, että myös etäyhteyksien päässä olevan hoitajan on luettava herkästi tilanteen ja ihmisen sanattomia viestejä. Pirhonen nosti esiin myös viestinnän suunnan eli sen, kenelle ja miten puhe, katse ja toiminta suuntautuvat. Puheenvuorossa korostui myös läsnäolon taito ja kehollisuuden merkitys eli se, miten hoitajan rauhallinen olemus, läheisyys ja rytmi voivat välittää turvaa. Kohtaamista tukevina taitoina hän mainitsi lisäksi sukupolvitajun, tarkoittaen tällä kykyä asettua toisen ikäpolven kokemukseen ja ymmärtää, mikä on juuri tälle ihmiselle merkityksellistä.

Etähoito edellyttää uudenlaista osaamista

Etähoidon osaaminen ja työhyvinvointi nousivat aloituswebinaarin keskiöön, kun Seinäjoen ammattikorkeakoulussa tutkijayliopettajana toimiva Merja Hoffrén-Mikkola tarkasteli aihetta tutkimusten valossa. Hoffrén-Mikkola toi esityksessään esille tutkimuksia, joiden mukaan etähoito edellyttää uudenlaista osaamista (Eloranta ym., 2023a, Varjakoski, 2025).

Puheenvuorossa korostui havainto, että etähoidon asiakastyö on usein vaativaa eikä lisäkoulutusta aina ole saatavilla tai koulutus ei vastaa etähoidon työntekijöiden tarpeisiin. Lisäkoulutusta on saatettu saada pelkästään teknisiin laitteisiin eikä asiakastyön toteuttamiseen. Jos osaaminen ja työn vaatimukset eivät kohtaa saattaa työn kuormittavuus kasvaa (Eloranta ym., 2023a).

Hoffrén-Mikkola toi esityksensä lopulla esille onnistuneen etähoidon teesit tutkimusnäyttöön nojaten (Eloranta ym., 2023 b, Heinonen ym., 2022, Jarnila & Eloranta, 2024):

- Etähoito edellyttää uudenlaista osaamista (digi-, ohjaus-, arviointi- ja vuorovaikutusosaaminen).
- Keskitetysti organisoitu etähoito edistää työntekijöiden työtyytyväisyyttä ja vähentää työn kuormittavuutta.
- Oikea asiakasvalinta ja yhteistyö kotihoidon kanssa ovat etähoidon avaintekijöitä (asiakkaan myönteinen asenne, tiedot ja taidot, yhteistyö perinteisen kotihoidon kanssa).
- Etähoidon työntekijöiden hyvinvointia edistää mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön (työntekijöitä kuunteleva ja arvoja huomioiva johtaminen, työntekijöiden äänen kuuleminen).
- Etähoito mahdollistaa työuran jatkamisen (tarjoaa vaihtoehdon fyysisesti kevyempään työhön, ei saa kuitenkaan olla pelkästään uudelleensijoituspaikka).

Päivän kokonaisuuden kokosi yhteen Seinäjoen ammattikorkeakoulussa hankkeen projektipäällikkönä toimiva Heli Ridanpää, joka tiivisti päivän annin toteamaan, että kohtaaminen on kaiken perusta. Hän viittasi myös edelliseen puheenvuoroon, jossa korostettiin, että etähoito edellyttää uudenlaista osaamista ja totesi, että hankkeen keskeisin tavoite on vastata juuri tähän tarpeeseen.

Nopeasti muuttuva ja työelämään integroituva teknologia vaatii joustavaa ja jatkuvaa osaamisen kehittämistä (Tepponen ym., 2024, s. 125). Jotta etähoito voi toteutua laadukkaasti ja työntekijöiden hyvinvointia tukien, ammattilaisilla tulee olla mahdollisuus vahvistaa omaa osaamistaan tarpeen mukaisesti. Hankkeen opintojaksokokonaisuudet onkin suunniteltu vastaamaan etähoidon ammattilaisten arjesta nouseviin konkreettisiin tarpeisiin. Opintojaksot on rakennettu pieniin mikro-oppimisen kokonaisuuksiin, jotta niiden suorittaminen työn ohella olisi mahdollisimman mutkatonta.

Virve Rinne
Asiantuntija, SH (AMK), TtM, AmO
SEAMK

Hanna Mähönen
Asiantuntija, geronomi (YAMK)
SEAMK

Heli Ridanpää
Projektipäällikkö, geronomi (YAMK)
SEAMK

Merja Hoffrén-Mikkola
Tutkijayliopettaja, LitT
SEAMK

Kirjoittajat työskentelevät Teknologiaosaamista ikääntyneiden kotihoitoon -hankkeen Seinäjoen ammattikorkeakoulun hanketiimissä.

Lähteet

Eloranta, S., Teeri, S., Komulainen, M., Hoffrén-Mikkola M., & Mikkola T. (2023 a). ”Saan tehdä mitä haluan tehdä, ainut että teen sen nyt etänä” – Työntekijöiden ja esihenkilöiden kokemuksia etäkotihoidosta. *FinJeHeW, 15(3)*, 353-365 https://doi.org/10.23996/fjhw.126911

Eloranta, S., Hoffrén-Mikkola, M., Komulainen, M., Mikkola, T., Teeri, S., & Roivas M. (2023 b). *Onnistunut etäkotihoito*. Metropolia ammattikorkeakoulu. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-328-409-8

Heinonen, T., Lindfors, P., Nygård, C-H. (2022). Etäkotihoidon sisältö ja kuormittavuus sekä mahdollisuudet työurien pidentäjänä. *Gerontologia 36(2)*, 128–142 https://doi.org/10.23989/gerontologia.109921

Jarnila, I., & Eloranta, S. (2024). Iäkkäiden asiakkaiden kokemuksia etäkotihoidosta. *Gerontologia 38(1)*, 3–15. https://doi.org/10.23989/gerontologia.130934

Josefsson, K., & Hammar, T. (2022). *Kotihoidon etäpalveluissa on vielä kehittämisen varaa*. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-854-5

Metropolia. (i.a.). *Teknologiaosaamista ikääntyneiden kotihoitoon.* [Verkkokoulutus]. Haettu 2.2.2026, https://www.metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/osaamisen-taydentaminen/teknologiaosaamista-ikaantyneiden-kotihoitoon

Pirhonen, J., & Saarelainen, S-M. (2022) Jumalansa unohtaneiden uskonnollisuus: Sairaalapappien tulkinnat uskonnollisuudesta hoivakodeissa. *Teologinen Aikakauskirja*, *127*(4). https://journal.fi/tatt/article/view/137002

Tepponen, M., Ahonen, O., Turja, T. (2024). *Käsikirja: Digitalisaatiota ja sitä koskevien toimintatapojen, osaamisen ja kulttuurin edistäminen (*Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2024:37). Sosiaali- ja terveysministeriö. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8657-2

THL. (2025). Sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisten palvelujen sanasto. https://sotesanastot.thl.fi/vocabulary/4f1aed94-0cf7-40a5-abb7-8df6aa377ed5/concept/9aff7d1e-5c6d-4450-8ff7-2e562277a2a4

Varjakoski, H. (2025). “Pitää osata puhua, ohjata, kuunnella ja omata pikkusen näyttelemisen taitoa” – Ikääntyneiden etäkotihoitotyön edellyttämät taidot ja osaaminen ammattilaisen kokemana. *Gerontologia 39(3)*, 225–240. https://doi.org/10.23989/gerontologia.160675